

Klimaplan for Dalane

Handlingsplan Bjerkreim kommune 2026-2030



Foto: Alf Ognedal

Kort fortalt:

De største utslippene i Bjerkreim kommune kommer fra landbrukssektoren og tungtransport.

I kommuneplanens samfunnsdel, som er kommunens øverste styringsdokument, har Bjerkreim kommune tatt stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunens klimaomstilling.

Klimamål for Bjerkreim:

Hovedmål (jf. kommuneplanens samfunnsdel):

- Kommunen skal redusere sine CO2 utslipp med 28 % innen 2030 i forhold til referanseåret 2009.
- Kommunen som organisasjon skal redusere sine CO2 utslipp med 55 % innen 2030 i forhold til referanseåret 2009
- Kommunen som organisasjon skal være en pådriver for et skifte mot sirkulærøkonomi, og har som målsetting å nå FN sine mål om resirkulering av avfall innen 2030.
- Kommunen skal ta høyde for endringer i temperatur, nedbør og ekstremvær. Stille krav om naturbaserte løsninger
- Kommunen må skaffe seg oversikt over samlede naturverdier ved kartlegging
- Kommunen må identifisere områder med viktig økologisk funksjon for ulike arter (f.eks myr, kantvegetasjon mv.

Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

Hvordan skal vi nå målene:

Målene skal nås ved å videreføre føringer og tiltak i kommuneplanens samfunnsdel. Dette er:

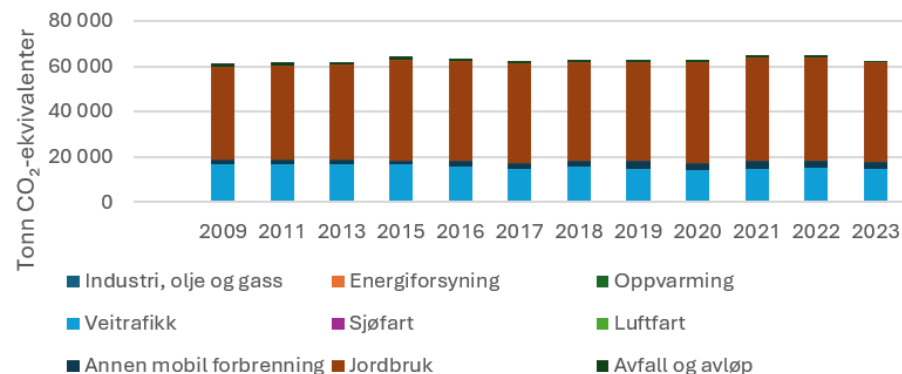
1. Ha fokus på tiltak for å redusere CO₂ på alle områder. Bidra til at innovative prosjekter kan realiseres. Ha konkrete og målbare mål i klimaplanens handlingsdel.
2. Iverksette enkle strakstiltak (redusere innetemperatur, redusere matavfall, eliminere standby-forbruk, redusere papirbruk og begrense flyreiser).
3. Tilrettelegge for kildesortering og gjenvinning. Vurdere klimagass- utslipp i forbindelse med innkjøp av varer og tjenester.
4. I størst mulig grad unngå at det gjennomføres tiltak på myr i Bjerkreim kommune. Alle nye utbyggings-områder skal vurderes i henhold til naturtyper og naturmangfold.
5. Kartlegge aktsomhets og fareområder. Kreve klimapåslag i plan- og byggesaker der det er relevant, og ha klimatilpasning som tema i alle private og kommunale planforslag.

Bilde

Status utslipp av CO₂ i Bjerkreim:

📍 Bjerkreim	⬇️ -3,7	⬆️ 62 325,3
Antall innbyggere: 2848 Areal: 651 km ²	Prosent endring siste år (2023)	Utslipp i 2023 (tonn CO ₂ -ekvivalenter)

Sektorfordelte klimagassutslipp i Bjerkreim 2009–2023



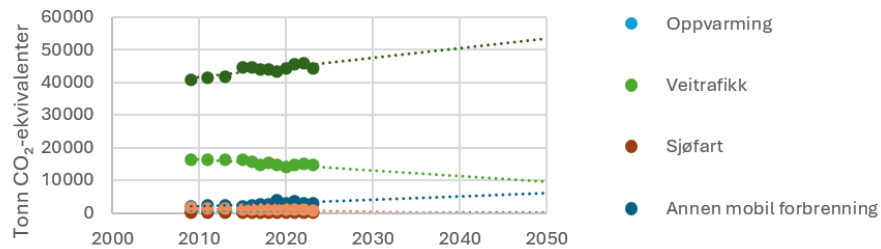
Fra figuren blir det tydelig at det største CO₂e utslippet i kommunen stammer fra landbruket, etterfulgt av veitrafikk fra E39. Fra figurene ser vi at utslippene i Bjerkreim trender oppover fra 2019, men at det har vært en reduksjon på -3.7 t CO₂ (ekvivalenter) fra 2022-2023.

Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

Framskrivinger:

Framskrivingen, basert på enkle framskrivings-modeller, ser slik ut:

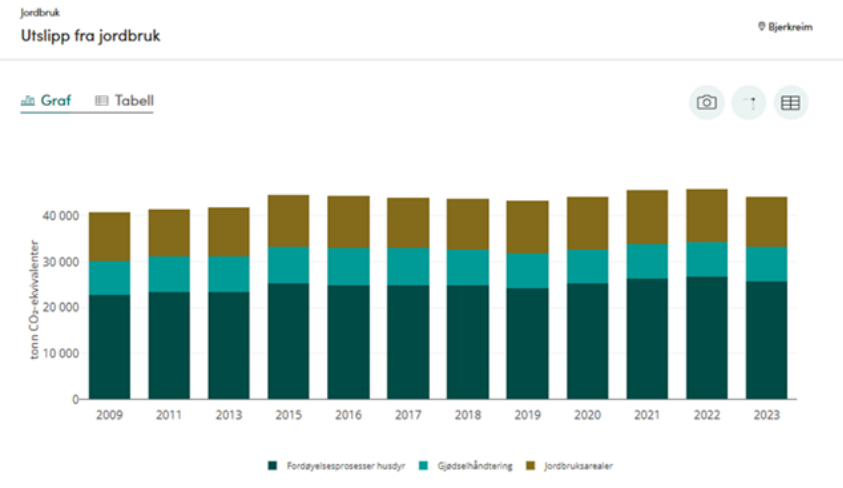
Fremskrevet lineær utslippsbane for Bjerkreim mot 2050, per sektor



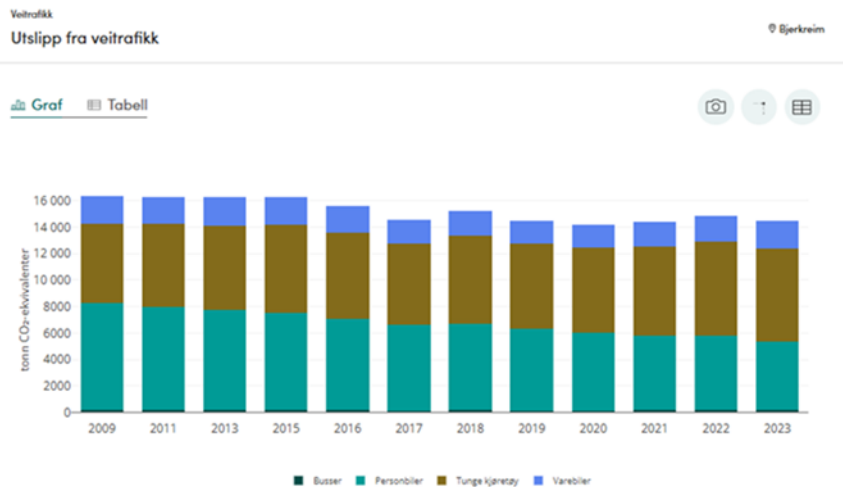
Av figuren kan vi se at utslippene innenfor jordbrukssektoren og annen mobil forbrenning forventes å øke noe mot 2050, mens det er forventet en nedgang i de andre sektorene.

Bilde

Utslipp fra jordbruk:



Utslipp fra transport:



Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

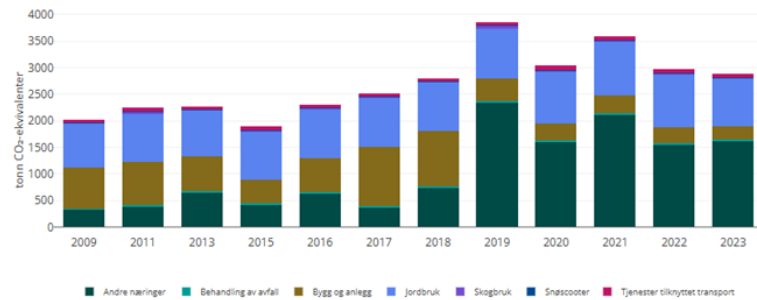
Utslipp fra mobil forbrenning:

Annen mobil forbrenning

Utslipp fra annen mobil forbrenning

Bjerkreim

Graf Tabell



Utslipp fra avfall og avløp

Avfall og avløp

Utslipp fra avfall og avløp

Bjerkreim

Graf Tabell



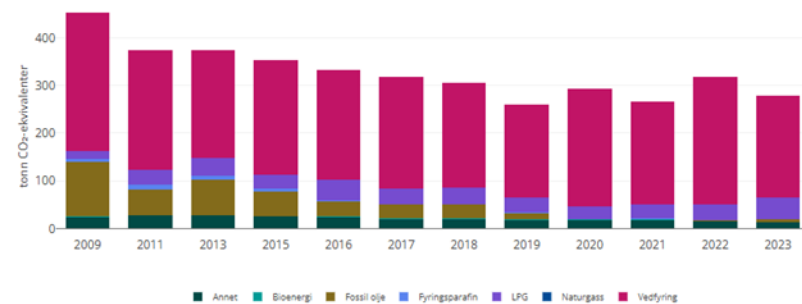
Utslipp fra oppvarming:

Oppvarming

Utslipp fra oppvarming

Bjerkreim

Graf Tabell



Bilde

Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

Prioriterte mål og virkemidler i 2026

1.0 Vegtrafikk og transport

Tiltak	Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
15 Videreføre ordningen med hjemmekontor	Alle	0,-	2026	
5 Oppfordre til samkjøring	Alle	0,-	2026	
12 Logistikkoptimalisering i kommunal virksomhet	Alle	Vil spare transportkostnader	2026	
6 Overgang til nullutslippskjøretøy ved utskifting	Bygg- og eiendom	Krever budsjettbehandling	-	
8 Sykle til jobben kampanjer- elsykkeltilskudd?	Kommunikasjon (Org.)	0,- Vurdere tilskudd til el-sykkel	2026	Hemmelig premie for de som sykler flest dager
10 Bidra til effektiv utbygging av ladeinfrastrukturen	Plan- og bygg	0,- (privat investering)	2026	
13 Oppfordre til å handle i nærmiljøet	Alle	0,-	2026	
14 Oppfordre til økokjøring	Alle	0,-	2026	

2.0 Bygg & anlegg

Tiltak	Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
1 Utnytte eksisterende bygningsmasse i størst mulig grad	Bygg- og eiendom	Krever budsjettbehandling	-	
2 Stille miljøkrav til fremtidige kommunal bygg	Bygg- og eiendom Plan- og bygg	Krever budsjettbehandling	-	
3 Gradvis innføring av miljøkrav i offentlige anskaffelser	Økonomi	Usikkert	2026-2027	
4, Fremme bruk av klimavennlige materialer	Bygg- og eiendom Plan- og bygg	0,-	2026	
5 Kreve gjenbruk materiell/ utstyr som skiftes ut i kommunen		0,		

Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

3.0 Energi

Tiltak		Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
2	Oppgradere belysning (led) i kommunalt eide og drevne bygg (inkl. gatelys)	Bygg- og eiendom	Løpende drift	2026	
10	Satse på energiproduksjon i kommunale bygg	Bygg- og eiendom	Krever budsjettbehandling	-	
1	Oppfordre til bruk av klimavennlige energikilder (sol, jordvarme mv)	Plan- og bygg	0,-	2026	
11	Informasjonskampanje om tilskudd til enøk-tiltak både for private boliger og næringslivet	Kommunikasjon	Vurderetilskudd til skifte av ovn	2026	
6	Redusere energiforbruket i eldre bygg, senke temperaturen i kommunale bygg	Bygg- og eiendom		2026-2027	

4.0 Jordbruk og matsikkerhet

Tiltak		Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
1	Ta i bruk klimakalkulator og satse på klimarådgivning	Landbrukskontoret	Løpende drift	2026	
3	Veilede om produksjon av mer grovfor per DAA med bedre kvalitet	Landbrukskontoret	0,-	2026	Informasjon og veiledning
4	Oppfordre til avl på husdyr som har mindre klimautslipp og har bedre foreffektivitet	Landbrukskontoret	0,-		Informasjon og veiledning
7	Redusere matsvinnet i kommunal virksomhet	Alle	0,-		
6	Anmode om nedfelling/vanninnblanding i husdyrgjødsel	Landbrukskontoret	Løpende drift		Informasjon og veiledning
8	Grøfting av jordbruksareal og oppgradering av hydrotekniske anlegg	Landbrukskontoret	0,-		Informasjon og veiledning
9	Kalking av jordbruksareal	Landbrukskontoret			Informasjon og veiledning
12	Redusere tap av matjord				

Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

5.0 Skog

Tiltak		Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
1	Hindre nedbygging av skog	Skogsjef	0,-	2026-2030	
5	Stimulere til økt planting og pleie av skog for langsiktig CO ₂ -binding	Skogsjef	0,-	2026-2030	
6	Øke produksjonspotensialet i eksisterende skog gjennom bedre skjøtsel og tettere planting	Skogsjef	0,-		
8	Forhindre tidlig hogst og utnytte skogens mest produktive fase	Skogsjef		2026-2030	
9	Plante skog på nye arealer for økt karbonopptak	Skogsjef			
10	Gjødsla skog for økt tilvekst og karbonbinding				
4	Øke ungskogpleieaktiviteten for bedre skogkvalitet og karbonbinding				

6.0 Vannmiljø

Tiltak		Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
1	Samarbeide med Fylkeskommunen og Statsforvalter om helhetlig lakseforvaltning og vannmiljøtiltak	Teknisk forvaltning			
3	Økt fokus på mulige utslipp til vassdrag – kontroll med private avløpsanlegg	VA		2026-2027	
4	Innarbeide hensyn til anadrom fisk og havbruk i arealplanlegging, og spille inn tiltak i forbindelse med konsesjonsprosesser. Etablere buffersoner langs laksevassdrag	Plan- og bygg			
7	Videreføre kalking av Bjerkreimsvassdraget	Landbrukskontoret			

Vedlegg A, Handlingsplan til Klimaplan for Dalane 2026-2038, Bjerkreim

7.0 Avfall og sirkulærøkonomi					
Tiltak		Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
2	Innføre krav om kildesortering i kommunal virksomhet	Bygg- og eiendom		2026	
4	Nøysomt forbruk i kommunal forvaltning	Alle		2026-2030	Målbart økonomi
3	Undersøke mulighet for etablering av lokal “byttebu”				Bytteordning for klær er innført på Skjeraberget.
9	Redusere kommunens avfallsmengde over hele linjen	Alle			
T	Utvide kapasitet for sigevann fra avfallsdeponier	DIM			

8.0 Arealforvaltning					
Tiltak		Ansvarleg avd.	Finansiering	Tid	Kommentar
2	Ny utbygging skal skje innenfor eller nær eksisterende byggeområder	Plan- og bygg		2026-2030	
3	Ved rullering av arealdelen skal områder som ikke er utbygd revurderes og om mulig gjenopprettes til naturformål	Plan- og bygg		2026-2027	
5	Sikre bestemmelser om overvann og vegetasjon i planer	Plan-og bygg			
6	Prioritere naturbaserte løsninger der det er mulig				
7	Gi vannet plass ved å sette av nok areal til kantsone, flomveier, m.m.	Plan- og bygg		2026-2030	
9	Gjøre kommunen mer robust mot klimaendringer gjennom forebygging, tilpasning og beredskap.	Alle			